

Vergaderjaar 2023–2024

31 066

Belastingdienst

Nr. 1283

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 september 2023

In de stand van zakenbrief Toeslagen van 21 december 2022¹ is aangegeven dat het kabinet als onderdeel van de besluitvorming over de begroting 2024 zou bezien of het mogelijk is om dekking binnen het toeslagenstelsel te vinden voor eerder geprioriteerde verbetermaatregelen in de toeslagen. Het kabinet blijft doen wat nodig is en pakt op een aantal belangrijke thema's knelpunten aan. Het is bijvoorbeeld schrijnend dat ouders en kinderen die voor elkaar zorgen en daarvoor bij elkaar wonen, in sommige situaties tegen terugvorderingen of lagere aanspraken op toeslagen aanlopen.

In deze brief informeer ik u, mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), over de verbetermaatregel in het toeslagpartnerbegrip die het kabinet voorstelt. Deze maatregel houdt in dat bijvoorbeeld grootouders die met hun kinderen en kleinkinderen in één huis wonen niet meer als toeslagpartner worden aangemerkt. Hierdoor heeft het samenwonen in dit geval geen negatief effect meer op de hoogte van de toeslagen.

Verbeteringen in het huidige toeslagenstelsel

In het coalitieakkoord (bijlage bij Kamerstuk 35 788, nr. 77) stond, naast de ambitie om het toeslagenstelsel op termijn af te schaffen, dat het kabinet zich ook wilde inzetten voor verbeteringen in het huidige toeslagenstelsel. Een aantal knelpunten is inmiddels door het kabinet opgelost; zo kunnen per 1 januari 2023 personen in de opvang die gevlucht zijn voor huiselijk geweld zelfstandig toeslagen aanvragen, waarmee recht wordt gedaan aan de feitelijke situatie, namelijk als alleenstaande.

Voor een aantal andere verbetermaatregelen zijn reeds wetsvoorstellen ingediend bij het parlement. Dit betreft een wetsvoorstel met vereenvou-

¹ Kamerstuk 31 066, nr. 1154.

digingen in de huurtoeslag (Kamerstuk 36 311), en een wetsvoorstel waarin onder andere het knelpunt rondom de aanspraak op kinderopvangtoeslag voor een werkende ouder met een partner buiten de EU² wordt aangepakt (Kamerstuk 36 352).

Verbetermaatregel eerstegraadsbloedverwanten toeslagpartnerbegrip samengestelde gezinnen

Voor het aanpakken van knelpunten in het huidige toeslagenstelsel is in het coalitieakkoord geen geld beschikbaar gesteld. In de stand van zakenbrief Toeslagen van 21 december 2022 is daarom aangegeven dat het kabinet als onderdeel van de besluitvorming over de begroting 2024 zou bezien of het mogelijk is om dekking binnen het toeslagenstelsel te vinden voor de eerder geprioriteerde verbetermaatregelen zoals een oplossing voor het eerstegraads bloedverwantschap in het kader van het partnerbegrip samengestelde gezinnen.

Het kabinet is overeengekomen om per 2025 het knelpunt ten aanzien van eerstegraadsbloedverwanten in samengestelde gezinnen³ op te lossen door de leeftijdsgrens van 27 jaar los te laten. Door het partnerbegrip bij samengestelde gezinnen zijn twee meerderjarigen ouder dan 27 jaar, waarvan één volwassene een minderjarig kind heeft, elkaars partner. Niet in alle gevallen zijn deze volwassenen ook elkaars levensgezellen. Een voorbeeld is een dochter die met haar moeder en kind samenwoont en voor hen beiden zorgt. Het verrichten van mantelzorg en het delen van één huis kan hiermee onbedoelde effecten hebben op het recht op toeslagen. Door het loslaten van de leeftijdsgrens voor eerstegraadsbloedverwanten heeft het samenwonen in dit geval geen effect meer op de hoogte van de toeslagen. Het kabinet waardeert het zeer als ouders en kinderen voor elkaar zorgen en hiervoor bij elkaar gaan wonen. Het is dan ook onwenselijk dat ouders en kinderen in zulke situaties aanlopen tegen terugvorderingen of lagere aanspraken op toeslagen.

Met deze maatregel worden circa 3.000 ouders niet meer als toeslagpartners gezien. Het kabinet kiest ervoor om deze specifieke groep te helpen, waarbij het voor deze groep kan gaan om bedragen tot een paar duizend euro per jaar. De maatregel kost structureel € 12 miljoen en wordt gefinancierd door een kleine generieke verlaging van het kindgebonden budget en de zorgtoeslag. De orde van grootte hiervan zal enkele euro's per jaar per huishouden bedragen. Door het verdelen van de budgettaire opgave over de hele populatie toeslagontvangers blijft het nadelige effect daarvan per huishouden beperkt.

Planning

Ik ben voornemens de benodigde wetgeving, inclusief de maatregelen die de budgettaire dekking formaliseren, in het voorjaar van 2024, in het pakket Fiscale Verzamelwet 2025 aan uw Kamer voor te leggen. Ik kijk er naar uit om deze verbetermaatregel met uw Kamer te bespreken.

De Staatssecretaris van Financiën,
A. de Vries

² Nauwkeuriger gesteld betreft het hier ouders met een partner buiten de Europese Unie, Liechtenstein, Noorwegen, IJsland (Europese Economische Ruimte) of Zwitserland.

³ Twee meerderjarigen die op één adres staan ingeschreven met een kind van één van beiden.